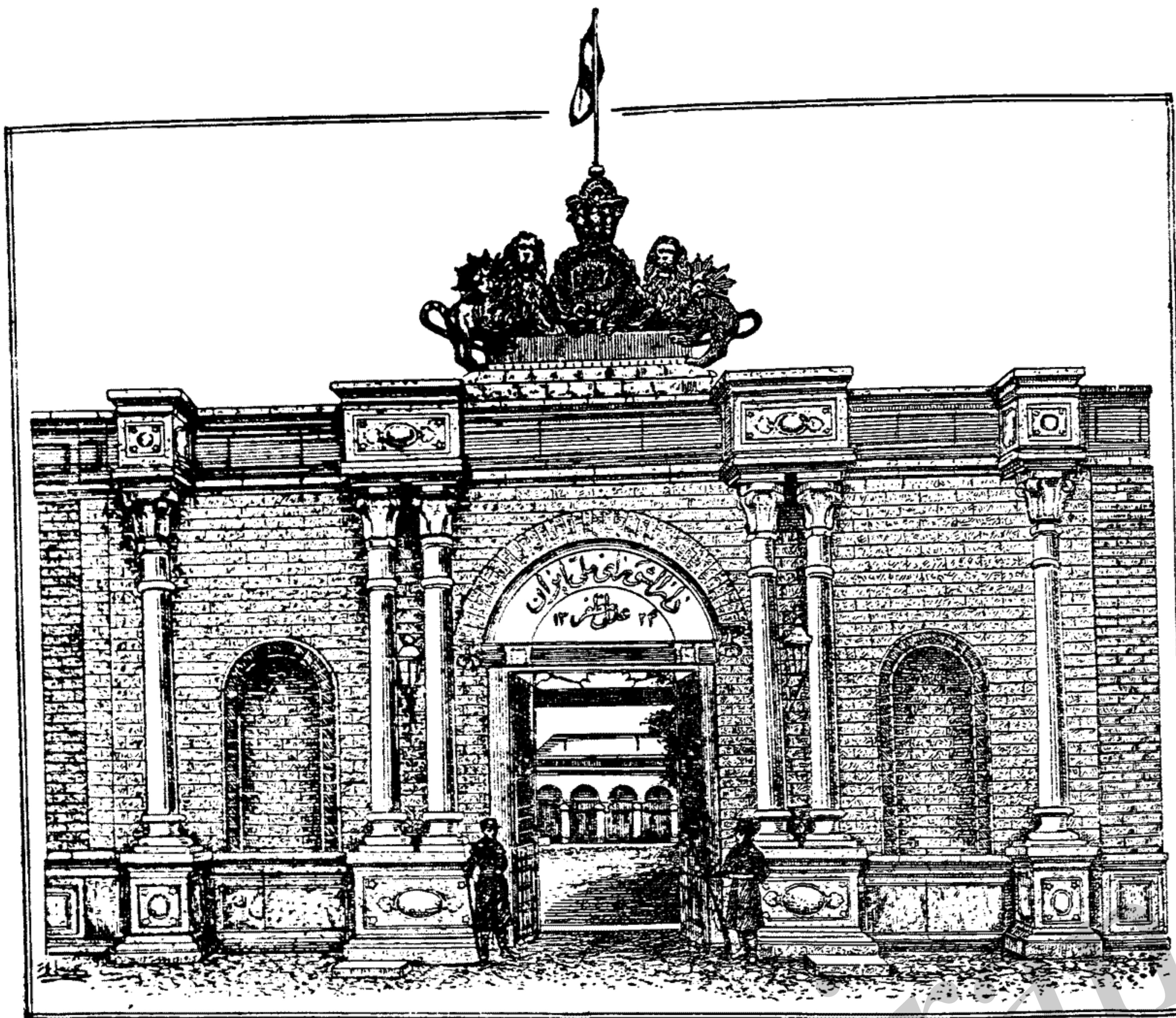

دوره ششم تقنینیه

<p>جلسه ۱۶۰</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره ۱۲۵</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه سه شنبه آبان ماه ۱۳۰۶ مطابق ۲۸ ریم الثاني ۱۳۴۶</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در بک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ایران سالیانه ده تومان خارجه « دوازده تومان قیمه تک شماره بک قران</p>

فهرست مندرجات

مذاکرات مجلس دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس سه شنبه ۲ آبان ماه ۱۳۰۶ مطابق ۲۸ ربیع الثانی ۱۳۴۶

جلسه ۱۶۰

(مجلس سه ساعت قبل از ظهر ریاست آقای پیرنیا

تشکیل گردید)

(صورت مجلس روز یکشنبه سی ام مهرماه

را آقای بنی سلیمان قرائت نمودند)

غائبین با اجازه جلسه قبل

آقایان: کی استوان - عراقی - امام جمعه شیراز -
ضیاء - آقا علی زارع - دهستانی - فرشی - ملک آرائی -
آیه الله زاده اصفهانی .

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	قرائت لایحه ثبت اسناد اجباری و تصویب فوریت اول آن و ارجاع آن به کمیسیونهای بودجه و عدلیه	۲۶۰۱	۲۶۰۵
۲	سؤال آقای شریعت زاده از آقای وزیر عدلیه راجع باقدماتی که برای الغاء کابیتولاسیون از طرف دولت شده و جواب آقای وزیر عدلیه	۲۶۰۶	۲۶۰۶
۳	تصویب مرخصی آقایان مرتضی قلی خان بیات - باسائی - امیر اسدالله خان عامری	۲۶۰۶	۲۶۰۸
۴	تقدیم طرح قانون راجع بمعافیت اهالی میناب از نادیه مالیات مستقیم املاک و اراضی در دو سال ۱۳۰۶ و ۱۳۰۷ از طرف آقای کازرون و ارجاع آن بکمیسیون مبتکرات	۲۶۰۹	۲۶۰۹
۵	مذاکره نسبت بخر کرسیون بودجه راجع باستخدام مسیو مارتین متخصص آهن ذوب کفی و تصویب آن	۲۶۰۹	۲۶۱۷
۶	مذاکره نسبت بخر کرسیون بودجه راجع به اضافات بودجه سنه ۱۳۰۵ کابینه ریاست وزراء و تصویب آن	۲۶۱۷	۲۶۲۰
۷	قانون استخدام مسیو مارتین تبعه دولت آلمان برای تاسیس کارخانه آهن ذوب کفی	۲۶۲۱	۲۶۲۱
۸	قانون بودجه اضافی ۱۳۰۵ کابینه ریاست وزراء	۲۶۲۱	۲۶۲۲

غائبین بی اجازه جلسه قبل

آقایان: جلالی - اسدی - حاج میرزا حبیب الله امین اعظمی - نظام مافی - زوار - میرزا محمد تقی طباطبائی مهدوی - عباس میرزا - افسر - مسعود - حاج حسن آقا ملک - جوانشیر - حاج غلامحسین ملک -

دبر آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان: مرتضی قلی خان بیات - فرمند - میرزا عبدالله خان وثوق - بهار - حاج میرزا مرتضی - دبر آمدگان بی اجازه جلسه قبل

آقایان: شریعت زاده امام جمعه اهر - نوبخت - جهانشاهی زعیم - میرزا حسن خان وثوق - کازرونی -

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - بنده اجازه را که خواسته بودم برای این بود که در دستور عرض کنم . لکن شنیدم که این جا بنده را غائب بی اجازه نوشته اند اولاً تقاضا میکنم آن اجازه قبل از دستور محفوظ باشد و بعد عرض میکنم که بنده چند روز است مبتلا به تب و نوبه و سینه درد هستم و صبح ها برای گرفتن دستور نزد طبیب میروم و همینطور که نوشته اند چند دقیقه دبر آمده ام و امروز هم همینطور بوده لکن البته معذور بوده ام و استدعا میکنم بی اجازه را با اجازه نکنند .

رئیس - بلی از کمسیون همینطور نمنا خواهد شد . صورت مجلس ابرادی ندارد ؟

(گفتند - خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد .

رئیس - آقای وزیر عدلیه

وزیر عدلیه - البته آقایان نمایندگان محترم خودشان متوجه باین هستند که با وضعیت امروزه دنیا قانون ثبت املاک اجباری و اجباری شدن ثبت یکی از لوازم اولیه زندگانی يك مملکت و امنیت قضائی است . قانون ثبت مدنی است که بطور اختیاری موجود است و در

دو سه نقطه هم يك تشکیلاتی دارد . وزارت عدلیه از برای اینکه این مسئله را عمومیت بدهد چهار ماده از برای اجباری کردن ثبت املاک به يك فوریت تقدیم مجلس شورای ملی میکند و مقصود این است که اجازه بدهید يك شوری بشود یعنی برود بکمسیون عدلیه و بعد از کمسیون بیاید بمجلس و بجای دو شور يك شور بشود و در خود مجلس تکلیف این کار را معین کنند و نمنا میکنم در ضمن هم لطف بفرمایند و کمسیون عدلیه را زودتر انتخاب فرمایند تا بتوانیم يك کار هائی را انجام بدهیم .

رئیس - قرائت میشود

(اینطور قرائت شد)

ماده اول - کلیه املاک اعم از املاک مزروعی و مستغلات و غیره باید در دفتر دولتی ثبت گردد از تاریخ افتتاح اداره ثبت املاک در هر حوزه ابتدائی تا يك سال کلیه اشخاصی که بعنوان مالکیت متصرف املاک واقعه در آن حوزه هستند باید در آن حوزه تقاضای ثبت نمایند و چنانچه کسی در ظرف ۶ ماه از تاریخ اعلان ثبت نسبت بتقاضای ثبت اعتراضی نکرد ملک که ثبت آن تقاضا شده است در دفتر املاک قطعاً ثبت و دیگر نسبت بآن از طرف احدی اعتراض پذیرفته نخواهد شد و اداره ثبت املاک سند مالکیت رسمی را صادر خواهد کرد و همچنین اگر معترض در ظرف دو ماه از تاریخ تقدیم اعتراض بدون عذر موجه آن را در مقامات صالحه تعقیب نکرد و یا پس از تعقیب در مدت دو ماه آن را مسکوت گذاشت حق اعتراض اوساقت و اداره ثبت املاک باید سند مالکیت رسمی ملک را صادر کند .

اداره ثبت املاک می تواند بدون نقشه برداری سند مالکیت صادر کند در این صورت سند مزبور فقط حاکی از مالکیت نفس ملک خواهد بود و حدود وقتی قطعی میشود که اداره ثبت املاک بر طبق قانون ثبت املاک و اسناد به تحدید حدود اقدام نماید .

نقشه ملک را خود مالک نیز می تواند حاضر کند و در این صورت اداره ثبت املاک به تحدید حدود قطعی اقدام خواهد نمود .

حق الثبت در سال اول افتتاح اداره ثبت اسناد و املاک در هر حوزه صدي نیم (تومان یکشاهی) خواهد بود که نصف آن در حین تقاضای ثبت و نصف دیگر در حین صدور سند مالکیت باید تادیه گردد . در سال دوم حق الثبت صدي يك و بعد برای هر سال تاخیر صدي دو بر صدي يك مزبور علاوه خواهد شد .

تبصره - تقاضای ثبت در مورد املاک دولت بمعده اداره خالصجات و در مورد موقوفات بمعده متولی یا رئیس اوقاف محل وقوع ملک و در مورد املاک محجورین بمعده ولی یا قیم آنها می باشد

ماده دوم - عایدات حاصله از اجرای این قانون صرف تاسیس ادارات ثبت و تشکیلات قضائی مملکت خواهد شد

ماده سوم - وزارت مالیه مبلغ ۸۰ هزار تومان برای مصارف ادارات ثبت املاک بطور قرض بوزارت عدلیه خواهد پرداخت . مبلغ مزبور پس از وصول عایدات ثبت بجزانته داری کل مسترد خواهد شد

ماده چهارم - مفاد این قانون در ظرف ۵ سال باید بموقع اجرا گذاشته شود

وزارت عدلیه و وزارت مالیه هر کدام در حدود وظائف خود مأمور اجرای این قانون خواهند بود

رئیس - فوریت قسم اول مطرح است آقای باسائی

باسائی - موافقم .

رئیس - آقای عراقی

عراقی - موافقم .

رئیس - آقای حاج شیخ بیات

حاج شیخ بیات - بنده مخالفم .

رئیس - بفرمائید .

حاج شیخ بیات - بنده اصولاً با قانون ثبت اسناد اجباری موافق هستم ولی البته آقایان تصدیق میفرمایند که قانونیکه مثل ثبت اسناد اجباری برای يك مملکتی وضع میشود باید خیلی در اطرافش دقت بشود چرا که برای اینکه در این جا مثلاً بکماه قید میکند که در یکسال باید تمام اشخاصیکه صاحب ملک اند ملک شان را ثبت کنند و اگر فرض بفرمائید پادشاه کسی اعتراضی نسبت بآن ملک ندهد بکلی از حق خودش محروم میشود ملاحظه بفرمائید در يك مملکتی که هنوز از صد نفر پنج نفر سواد ندارند و اصلاً روزنامه ندارد ، یا سواد ندارد که روز نامجات و اطلاعات و اعلانات را بخوانند اصول مالکیت هم که منحصر بیک عده یا سواد نیست مالکیت در این مملکت عمومیت دارد نسبت بتمام افراد و صدي پنج از این مالکین سواد ندارند آنوقت بنده بگویم بدون این که يك راه عملي خوبی برای این طرز عمل پیدا کنیم و بدون اینکه دقت کنیم بیائیم و این لایحه را بیک شور از مجلس بگذرانیم و بدهیم بدست مأمورین دولت که طرز اجرائیاتشان هم معلوم است از چه اقرار است ؟ این است که بنده عقیده مند هستم که اینطور لوابیحی که تمام افراد علاقه مند هستند و تمام مردم محل ابتلاشان است در اطرافش خیلی باید دقت شود زیرا اگر دو شور بشود در شور اول که ارجاع شد بکمسیون دو مرتبه میآید بمجلس و تمام نمایندگان در اطراف آن موضوع فکر میکنند و يك پیشنهاداتی میدهند و آن پیشنهادات دوباره میرود بکمسیون و در اطراف هر يك از آن پیشنهادات تدقیق میشود و بعد از آن مجدداً راپورت داده میشود بمجلس و در مجلس شور میشود و تصویب میشود و این فلسفه اش هم درست است که لوابیح را دو شوری کرده اند علتش هم اینست که اطراف و جوانب آن قضیه را کاملاً نمایندگان دقت و ملاحظه نمایند و پیشنهاداتشان را بکمسیون بفرستند کمسیون هم در اطراف آن تدقیقات بعمل بیاورد و دوباره بمجلس راپورت بدهد و بگذرد

ولی اگر يك شورى شد دیگر آن پیشنهادات اثرى نخواهد داشت زیرا الان بيك شورى بودن این لایحه رأى داده میشود و میرود بکمسیون بدون اینکه ما بدانیم نظر نمایندگان در اطراف آن قضیه چیست و میآید به مجلس و تا يك پیشنهادی در مجلس قابل توجه نشود دیگر به کمسیون هم بر نمیگردد و ممکن است يك پیشنهادات خیلی حساسی هم که برای آن قانون موقعیت داشته باشد برای اصلاحش بشود و معذالك چهار نفر میل نداشته باشند باها رأى بدهند از این جهت میرود بکمسیون و مورد توجه آقایان هم واقع نمیشود. مخصوصاً دقت در این قانون بعقیده بنده خیلی لازم است و در آئینه زدبکی ملاحظه میفرمائید مثل خیلی از قوانین از نقطه نظر این که در اوایل امر دقت کاهمی که باید درش بشود نشده عد بيك مواعی بر میخورد که رفع کردن آن مواع خبی مشکل است این است که بنده عقیده دارم این قضیه که دیگر اصلاح عدلیه نیست که آقا بخوانند ماده واحده اصلاحش کنند ...

(همهمه بعضی از نمایندگان - صدای زنگ رئیس)

حاج شیخ بیات - حرفهایشان را بعد بزید. اجازه بدهید عراضم را عرض کنم

شیروانی - عدلیه خیلی هم خوب اصلاح شده ...

حاج شیخ بیات - خدا رحم کند خیلی خوب است بسیار خوب خود آقای وزیر عدلیه هم می دانند چقدر اصلاح کرده اند باسائی - خارج از موضوع حرف بزید آقا ...

حاج شیخ بیات - شما خارج از موضوع می شوید همین که بین نطق بنده صحبت می کنید از موضوع خارج شدن است. بنده به هو از میدان در میروم

شیروانی - هوچی تو هستی احسق هر چه دلت می خواهد میگوئی ...

بیات - بنده حرفم را باید بزیم ...

رئیس - آقای شیروانی بشا اخطار میکنم (خطاب به حاج شیخ بیات) شما هم از حدود نطق خارج میشوید حاج شیخ بیات - بنده که حرفی نمیزنم وظیفه

خودم را ادا میکنم. بالاخره همه کارها را در مملکت میخواهند بخودشان بگیرند. بنده خارج از زناکت نمیشوم بنده باید حرفم را بزیم حمله نکنند تا بنده حرف خودم را بتوانم بزیم بنده هر حرف دارم باید اینجا بگویم هر کثافت کاری که هر کس میکند باید اینجا عرض کنم.

شیروانی - کثافت کارتر از تو در دنیا نیست ...

(صدای زنگ رئیس)

حاج شیخ بیات - بنده کسی را توی عدلیه وارد نکرده ام (این جا را بالاخره وضع کرده اند که حرف همه زده شود) شما که کرده اید باید نگاهش دارید.

(همهمه نمایندگان - صدای زنگ - امر بسکوت)

رئیس - صحبت خودتان را بکنید آقا ...

رئیس - اگر آرام نشوید مجلس را تعطیل خواهیم کرد

بیات - چشم مقصود بنده این است که لوایحی که محل ابتلاء عموم است باید دقت کرد. این قانون يك چیزی است که حقیقتاً هر يك نفری که يك جفت کاه به يك جریب زمین

درد و او سود هم نداشته باشد و از برای او محل ابتلاء است نمیتوان آنرا باین عجله گذراند و سلب مالکیت ازش کرد باید اولاً يك مقدماتی را برایش تهیه کرد که بسبب آن

مقدمات سلب مالکیت ازش نشود بنده عرض میکنم فلان کسیکه در اقصی نقطه این مملکت واقع شده و يك جریب زمین دارد سواد هم ندارد روز نامه هم

ندارد که بخواند و اصلاً هیچوقت در اطراف سواد هم قدم زده این را من نمیتوانم همینطور بيك شوریش رأى بدهم که فوری مطلب تمام شود و اگر از شش ماه که ابلاغ

کرده شد و معترض او هم نفهمید اسقاط حق او شود خیر در کجای دنیا اینطور است؟ ...

رئیس - خارج از موضوع هست راجع بفوریت باید صحبت کنید ...

حاج شیخ بیات - آخر در اصل قضیه باید مذاکره

کنم که فوریتش را خراب کنم.

رئیس - شما با اصل قضیه که اظهار کردید موافقم راجع بفوریت باید حرف بزید

حاج شیخ بیات - بی در فوریت حرف میزنم و معایب فوریت را دارم عرض میکنم. بنده معایب فوریت بود که عرض کرده ام این است که بنده عقیده ام این است

اولایحی که بمجلس میآید باید دو شورى بشود (علی الخصوص لوایحی که تمام افراد جامعه محل تلاشن است) یعنی تمام نمایندگان باید بروند و اشخاص مطلع و بصیر در خارج

مذاکره کنند فرض اگر بنده از این لایحه اطلاع داشته باشم باید بروم با اشخاص متخصص در خارج مذاکره کنم شور کنم دقت کنم و يك جورى بمجلس بکنم و معذرت کنم که در طرفش در آئینه اسباب زحمت مرده نشود

وزیر عدلیه - بنده خوشوقت هستم که با تقدی کاری که بنده شروع کرده ام آقای بیات بنده مخالف بوده اند و خوشوقت هستم که تا آخر هم مخالف باشند این اصل مسامحت است و تکرارش هم لزومی ندارد که هر کس و هر نماینده

حق دارد عقاید خودش را بطور مفصل در پشت این تریبون بگوید. لیکن بنده گمان میکنم سوءتعبیر نباید کرد و هر مطالبی را ایشان میتوانند بيك شکلی بگویند که زننده نباشد و توهین بطرف دیگر نباشد اعم از اینکه آن طرف وکیل

باشد یا وزیر. ممکن است آقا همچو تصور کرده باشند که بنده چون وزیر شده ام باید حاضر شوم که هر توهینی را قبول کنم بنده بشما قول میدهم که هیچوجه بنده شخصاً از

برای این قبیل ترتیبات ساخته نشده ام. اولاً وزارت از برای بنده يك مسئله است که بالاخره پیش آمده است بر حسب اتفاق و يك کاری هم کرده ام که بعقیده خودم

و بعقیده آن اشخاصی که انصاف داشته باشند و صاحب این مملکت را نگاه کنند و آن مشکلاتی که در این مملکت هست نگاه کنند بعقیده آن اشخاص تا اندازه

که ممکن بوده است کار بکنم کار کرده ام ...

حاج شیخ بیات - همه می فهمند که چه کرده اید شما. خراب کاری.

حاج شیخ بیات - راجع بفوریت بگوئید

وزیر - البته هر چیزی که برخلاف عقیده کسی شد این حرف را میزند بنده امروز آمده بودم این جا و تصور میکردم يك سؤالی را که یکی از آقایان نمایندگان از بنده کرده بودند آن سؤال هم خواهد شد که دولت

راجع به کابینه لاسیون چه اقدامی کرده است. وزارت عدلیه چه کرده است. بنده آمده بودم که بگویم من اطمینان میدهم که كريك عدله اشخاص مصفی (نه اینکه

در آن رهرو جنجال) بنده بنشینم محاکم عدلیه و قضات را که انتخاب شده اند نگاه کنند بنده ببینم آنوقت انصاف خواهند داد که با وسائلی که ما در این مملکت داشتیم

بندره که همان بود است سعی و دقت شده است و اشخاص امینی بنده قضاوت رسیده اند بنده میخواستم بگویم قدم اولی که ما برای کابینه لاسیون برداشته ایم این

بود که ما بیائیم و آن عدلیه را که همه با آن مخالف بودند بر هم نزنیم و يك محاکمی درست نکنیم که بتوانیم

بديگرن بگوئیم که محاکم ما امروز ساخته شده است برای اینکه شما بتوانید با اطمینان بر رجوع کنید و

حسلاً آقا تشریف آورده اند این جا و يك کلماتی را گرفتند و مخالفت کردند. آقا در ابتدای تشکیلات عدلیه

آمده اند و يك خواهش از بنده کردند راجع بيك شخصی

(همهمه بعضی از نمایندگان)

حاج شیخ بیات - قضایای شخصی را این جا نباید گفت بيك نفر وزیر حق ندارد اینطور بکسی توهین بکند ...

(صدای زنگ رئیس)

وزیر عدلیه - که اسم آن شخص را بنده نمیبرم ... حاج شیخ بیات - آنها همی که موافقت بفرمائید که نسبت با آنها چه طور رفتار کردید.

(همهمه نمایندگان - صدای زنگ رئیس - دعوت بسکوت)

وزیر عدلیه - راجع به فوریت هم بنده که عرض نکردم همین الان در این جا عملش تمام بشود بنده تقاضا کردم که يك شور درس بشود ملاحظه فرمائید با این يك شورى بودند چه مراحل طولانی برای این کار هست اولاً حالا ناوقتى که کمیسیون تشکیل بشود آقا وقت دارند در این قضیه وقت بفرمایند بعد هم که تشکیل شد در کمیسیون عدلیه بحث میشود و شور میشود و راپورت داده میشود بمجلس و ناوقتى که جزو دستور بشود همه اینها فرصت است که اگر کسی بخواهد بیفرضانه کار کند مطالعه کند. حالا هم بنده اصراری ندارم میخواهید دو شورى بکنید بکنید بعقیده بنده این مسئله يك شورى بشود بهتر است و زودتر بگذرد مفیدتر است حالا هم هر طور اکثریت رأی بدهد همانطور میشود و الا آمدن این جا و کنایه زدن فایده ندارد. باید آمد و دلیل گفت.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

آقاسید یعقوب - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم

رئیس - بفرمائید

آقاسید یعقوب - متأسفانه هم فرمایشات آقای حاج شیخ بیات نگذاشت حل معما بشود و هم آقای داور که يك وزیر شیردلی بودند نگذاشتند حل بشود. اصل مسئله این است که این لایحه خیلی مهم است بنی بن الله يك مقدماتی را که آقای حاج شیخ بیات بیان کردند از آن مقدمات نمیشود صرف نظر کرد و غالب اهالی این مملکت بی اطلاع اند. ولایات و ایالات نمیدانند غالباً سواد ندارند و بی سوادند خبر از قوانین ندارند اگر ما این را يك شورى قرار بدهیم خوب نیست و عقیده بنده این است که اگر این را دو شورى قرار بدهیم آقایان هم موافقت کنند بهتر است. و چون اصل عقاید مخالف و موافق صحبت نشد خوب است مجلس هم موافقت کند که عقاید موافق و مخالف در این موضوع گفته شود با دلیل نه با عصبانیتی که طرفین دارند مطلب گفته شود بلکه از

شریعت زاده - نظریه اینکه مدنی است اغلب حضرت همایونی و مجلس شورای ملی تصمیم به الغاء کابیتولاسیون گرفته اند و در همین مجلس آقای مستوفی موقعی که رئیس الوزراء بودند بن مطلب را اعلام کردند و نظر به اینکه البته برای اجرای این مقصود مقتضی است يك اقدامات مقدماتی و لوزم آن بعمل آید و فراهم شود بنده میل داشتم که آقای وزیر عدلیه در جواب سؤال بنده توضیح بدهند که نسبت به این موضوع چه مقدماتی تا بحال فراهم شده است؟ و چه اقدامات فرموده اند؟ اگر چه تصور میکنم بواسطه علاقه به این مطلب خود دولت اقداماتی که لازم است کرده است ولی چون اطمینان دارم که مجلس و تمام مملکت به این مطلب علاقه مند هستند بنده خواستم که تفصیلاً از اقدامات دولت مستحضر شوم. و اگر آقای وزیر عدلیه طلاعاتی راجع به این سؤال بدهند خیلی مایه امتنان است.

وزیر عدلیه - اطلاعاتی که بنده میتوانم عرض کنم راجع بچند قسمت است. البته از يك قسمت اقدامات دولت در این زمینه و یاد داشت هائی که در این خصوص بمقامات لازمه داده شده است آقایان مستحضر هستند...

شریعت زاده - بلندتر...

وزیر عدلیه - البته آن یاد داشت هائی که دولت راجع به الغاء کابیتولاسیون داده است آقایان اطلاع دارند. پس از آن ما داخل شدیم در يك مرحله که وسائل کار خودمان را فراهم کنیم. از نقطه نظر خارجی ها (گر چه بالطبع هر مملکتی افراد خودش را هر قدر هم مهمان نواز باشد از سایر افرادی که به مملکت اومی آیند کمتر نخواهد دانست و هر قدمی که برداشته است برای رفاه عموم است) ولی اقداماتی که شده است عرض میکنم: يك قسمت راجع است به تهیه قانون مدنی که تهیه می شود از برای تقدیم به مجلس شورای ملی و البته يك قسمتی که از برای خارجیها

خیلی قبل وقت است موادی است که مربوط به حقوق خانوادگی از قبیل ارث، طلاق و ازدواج و امثال اینها است که معلوم است برای خارجیها يك قواعد خاصی بنده در نظر گرفته شود این مواد را مشغول هستیم که تهیه نموده و تقدیم مجلس شورای ملی نمائیم که برای آن موقعی که چند ماه دیگر بیشتر باقی مانده است حاضر شود يك اقدام دیگری هم که مقدماتش فراهم شده است و البته باز هم برای تمامه افراد اهل مملکت است و رفاه حال مردم و از نقطه نظر کار های دیگر هم خیلی مفید است راجع به محبس ها است و يك محبس هائی در نظر گرفته شده است ساخته شود که يك رژیم کاملی از حیث محبس ها باشد و دولت امیدوار است قبل از اینکه این چند ماهی که باقی مانده است بگذرد بتوانیم مقدمات را کاملاً فراهم کنیم مخصوصاً قانون مدنی که ذکر شد آن قسمتی که مخصوص بخارجیها است مواد خاصی را باید تدارک کرد تا اینکه بمجلس بیاوریم و بگذرد که بتوانیم این مسئله را بطور خوشی عملی کنیم.

رئیس - خبر های کمیسیون عرایض و مرخصی قرائت می شود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

نماینده محترم آقای مرتضی فلیخن بیات از روز حرکت چهل روز اجازه مرخصی خواسته و در تقاضای نامه خود مدعی عدم استفاده از مرخصی خود در ادوار تقنینیه که بافتخار نمایندگی مفتخر بودند شده کمیسیون نیز پس از مراجعه بسابقه دعوی ایشانرا تصدیق و با يك ماه مرخصی ایشان از تاریخ حرکت موافقت و اینک راپرت آنرا تقدیم مینماید

رئیس - آقای عراقی

عراقی - موافقم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - میدانم آقای بیات کمتر مرخصی خواسته اند و حالا هم يك مرتبه آمده اند و چهل روز بیشتر مرخصی نخواسته اند خود من هم انصاف میدهم که چون

ایشان زیاد مرخصی نگرفته اند باید این مرخصی داده شود ولی از آنجائی که الحمدلله ایشان محتاج نیستند بنده با حقوق ایشان که میخواهند مرخصی بگیرند استفاده از حقوق نکنند مخالفم ولی اگر بدون حقوق باشد بنده کاملاً موافقم.

حاج میرزا مرآضی (مخبر کمیسیون عرایض و مرخصی) همانطور که کمیسیون تصدیق کرده است آقای بیات در این دوره و دوره قبل مرخصی نخواستند و اگر هم مرخصی خواسته اند استفاده نکرده اند این فرمایشی را هم که آقای فیروزآبادی فرمودند نمیدانم روی چه اصل است که اگر بکنفر نماینده چهل روز مرخصی در دو سال بخواهد استفاده از حقوقش نکند؟ بری چه؟ تمام مستخدمین ادارات در ظرف یکسال حق یک ماه مرخصی با استفاده از حقوق دارند و کلای مجلس شورای ملی اگر در ظرف دو سال یکماه یا چهار روز مرخصی بخواهند که کارهای لازم خودشان را بخواهند بدهند بگوئیم که چون شما صاحب ثروت هستید و چیزدار هستید پول نگیرید؟ پس بنده تصور می کنم خوب است که آقای نماینده محترم هم موافقت فرمایند که این مرخصی بگذرد. چون کمیسیون عرایض مرخصی هائی که میدهد از روی دقت کامل است و این فرمایشات خوب است گفته نشود که شایسته آقایان نمایندگان نیست که این فرمایشات در مجلس بشود.

رئیس -- رأی میگیریم به مرخصی يك ماهه آقای بیات آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند. (اغلب برخاستند)

رئیس -- تصویب شد. خبر مرخصی آقای یاسائی (بشرح آتی خوانده شد)

آقای یاسائی -- نماینده سخنان بواسطه کسالت مزاج بکماه اجازه مرخصی خواسته کمیسیون عرایض و مرخصی تقاضا نامه نماینده محترم را تحت شور در آورده چون نماینده محترم مریض بوده و عذر موجه داشته کمیسیون مرخصی ایشان را تصویب مینماید

رئیس -- آقای یاسائی

یاسائی -- بنده تقاضای يك ماه مرخصی کرده بودم بعلت کسالت مزاجی که داشتم بعد احتیاج به يك ماه نشد و بیست و پنجروز بیشتر نمیخواهم. نمی دارم خبرا اصلاح فرمائید.

رئیس -- آقای فیروزآبادی

فیروزآبادی -- بنده در صورتیکه پنجروز باشد موافقم.

بکنفر از نمایندگان -- بیست و پنجروز است فیروزآبادی -- اما اگر بیست و پنجروز باشد مخالفم و تعجب میکنم از بعضی آقایان که از بنده تنقید می کنند و میگویند چرا حاضر میشوی بدون اینکه کسی کار بکند در این مجلس حقوق بگیرد و این چیز غریبی است بنده عقیده داشتم که بشن این فرمایش را فرمایند ما این جا آمده ایم که حفظ حقوق این ملت را بکنیم ما این جا آمده ایم که خودمان ولا صمم به مال ملت نکنیم بعد هم بگذریم دیگران بن کار نکنند اگر بگویند شود که ما کار نکرده بخواهیم حقوق بگیریم سرمشق برای دیگران خواهد شد پس اولاً باید شخص خودش يك کاری بکند بعد به دیگران دستور دهد نمی شود مرده امر کند و خودش عمل نکند بنده با این ترتیب حقوق دادن ها هرچه قدر هم با طرف دوستی داشته باشم مخالفت میکنم و مخالفم

مخبر -- بنده از نماینده محترم سؤال میکنم که اگر ایشان يك مستخدمی داشته باشند وقتی مریض شد او را از خانه شان بیرون میکنند و میگویند چون تو مریض شدی من ترا از خانه بیرون میکنم و حقوق نمیدم؟ این چه فرمایشی است؟! نماینده مجلس میرود در منزلش و مریض میشود کسالتی پیدا می کند و بواسطه کسالت نمیتواند حاضر شود اگر مقدرش بود که بیاید البته می آمد و خدمت خودش را انجام میداد حالا چون مریض شده باید گفت چون تو مریض شده حق استفاده

از حقوق نداری؟ بنده عقیده ام این است که حضرت آقای يك قدری دقت فرمایند و در این فرمایشاتی که می فرمایند بکفداری دقت کنند و بیش از این با فشاری نکنند.

رئیس -- آقای رفیع

حاج آقای رفیع -- من میخواستم اساساً آقای فیروزآبادی عرض کرده بشم اول فداش نمیدانم هر نماینده که بجائی مسافرت میکند اگر اسباب نکست اکثریت مجلس است حقیقه آنرا بنده یکنه بخلاف باشند همه ما مخالف هستیم والا در سه مرتبه بروند و يك خدمتی به محل خود بکنند بنده موافقم. من اطلاع دارم که همین مسافرت آقای یاسائی برای کارهای محلی و ممیزی بقدری مفید بوده است که اگر اینجا بود نمی توانستند آنقدر خدمت کنند، مأمورین ممیزی بقصدی مردم را در ولایات اذیت می کنند که بنده عقیده دارم که هر يك از نمایندگان بشود خودش بروند در محل خودشان و برگردند، آقایان متأسفانه محل کارشان يك فرسخ بیشتر نیست ولی محل سازین سی فرسخ چهار پنججاه فرسخ است. پس استدعا میکنم در این قبیل فرمایشات بکفداری ملاحظه فرمایند

رئیس -- رأی میگیریم به مرخصی ۲۵ روزه آقای یاسائی آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند. (عده کثیری قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد. خبر مرخصی آقای امیر اسدالله خان (بمضمون ذیل خوانده شد)

آقای امیر اسدالله خان عامری نماینده محترم کاشان بواسطه کسالت مزاج از ۲۶ شهریور تا دوم مهر ۱۳۰۶ اجازه مرخصی خواسته اند کمیسیون بعد از مشاوره و تبادل آراء مرخصی نماینده محترم را تصویب و خبر آن را تقدیم میدارد.

رئیس -- آقای کارزونی
کارزونی -- موافقم.
رئیس -- آقای فیروزآبادی
فیروزآبادی -- عرضی ندارم.
رئیس -- رأی گرفته میشود.
روحی -- چند روز است؟
نکپس -- هفت روز.
رئیس -- رأی گرفته میشود بمفاد بن خبریکه قرائت شد آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند. (اغلب قیام فرمودند)

رئیس -- تصویب شد آقای کارزونی. اجماع بدستور اظهاری داشتید؟ فرمائید

کارزونی -- بنده مکرر تجربه کرده ام که يك نظر موافقی همیشه نسبت مردمی است که در دور ترین نقاط مملکت واقع شده اند و در حقیقت از همه چیز محروم هستند در مجلس شورای ملی بوده است و امیدوارم که در سایه این حسن نظر در آتیه احوال مردمی که در زمان گذشته از همه چیز محروم بوده اند بهتر شود البته آقایان بهتر اطلاع دارند که اهالی میناب که یکی از فقرا بسیار مهم بدآت و هوایی است و در آخرین نقطه ساحلی بزان واقع شده است مدتها است دچار انواع فلاکت و بدبختی هستند. اولاً يك قسمت از بدبختی های اهالی آنجا عدم امنیت آنجا بود که بواسطه اشراک بلوچ و بعضی اشراک دیگر هر روزه حقیقه اهالی بدبخت میناب دچار انواع شکنجه و بدبختی بودند و در همین حال خشک سالی شد و بارش نیامد و نتوانستند بقدری که لازم بود زراعت کرده باشند و جزئی زراعتی هم که شد ملخ آمد و اکثرش را خورد. طولی نکشید که پور ملخ آمد و درختها و اشجارشان را بکلی خورد و درختهای نخلشان را خشک و بلاثر گذاشت طولی نکشید که وباء آمده و در نتیجه وباء تقریباً هشت هزار

نفر از آنها تلف شدند که اگر حقیقه رئیس کل صحیه به داد آنها نمیرسید و واکنس و طبیب نمیفرستاد شاید اکثریت اهالی بکلی از میان میرفتند و تلف می شدند. بعد از مدتی که گرفتار و بآه بودند و بموجب آنچه مینویسند طاعون هم آمده بوده است يك مرتبه نفس کشیدند و دیدند که نه نان دارند، نه نم دارند، نه راه فرار دارند و نه قوه زیست و در این حال مالیه هم برای مالیات تعقیبشان میکنند و يك مشت مردم فقیر بد بخت مفلوک با این وضع که عرض کردم گرفتار مأمورین مالیه هستند. بنده يك پیشنهادی تقدیم مقام مقدس ریاست کرده ام و استدعا کرده ام که دو سال مالیات اهالی میناب معاف شود. و این استدعای من نه این است که از روی میل و هوی و هوس باشد البته بیستی در اطراف این عریض که کردم کاملاً دقت شود اگر اینطور بود که بنده عرض کرده و حقیقه بدبختند و مستحق این هستند که علاوه بر اینکه مالیات از اینها نباید گرفته شود دستگیری هم باید از آنها بشود البته آقایان رأی خواهند داد و اگر غیر از این است که رأی داده نمیشود. و استدعا میکنم که ماده واحده آن قرائت شود.

رئیس - ماده واحده قرائت میشود بعد از رجاع می شود بکمیسیون مبتکرات.

(شرح ذیل خوانده شد)

ماده واحده - مجلس شورای ملی وزارت مالیه را مکلف مینماید که اهالی میناب را از تادیه مالیات مستقیم املاک و اراضی دو سال ۱۳۰۶ و ۱۳۰۷ معاف دارد و کسری که از این راه بر بودجه عمومی وارد میشود از محل صرفه جوئی و اضافه عایدات سال ۱۳۰۵ جبران نماید کارروئی یعقوب الموسوی و چندین امضای دیگر

رئیس - دستور امروز خبر کمیسیون بودجه راجع به متخصص آهن ذوب کنی و ضمناً تعیین کمیسیونها است دو نفر مستخرج آراء بقرعه معین می شوند

(اقتراع بعمل آمده آقایان زعیم و مرتضی قلیخان بیات معین شدند)

یکنفر از نمایندگان - آقای بیات مسافرت خواهند کرد.

رئیس - برای کمیسیونهای عدلیه و خارجه و معارف و فوائد عامه و قوانین مالیه هر کدام دوازده نفر برای نظام و پست و تلگراف هر يك شش نفر باید انتخاب شوند. خبر کمیسیون بودجه راجع به استخدام مسیو مارتین مطرح است. آقای فرمند

فرمند - مخالفت بنده از دو نقطه نظر است یکی اینکه وقتی که ما يك متخصص استخدام میگردیم يك تشریفات خیلی مفصلی در مجلس برای او فراهم میشد، لایحه بچندین کمیسیون میرفت و خیلی تشریفات داشت البته بنده معتقد نیستم که برای استخدام يك نفر مهندس يك لایحه دوازده ماده نه مجلس بیاید و خیلی وقت مجلس را تلف کند ولی فاین سادگی هم که لایحه مسیو مارتین را آورده اند این را هم بنده معتقد نیستم باید بینا بین گرفت هم تشریفات فراهم شود که يك موقع دیگر آن تشریفات به درد ما بخورد و هم اینکه خیلی مفصل نباشد. بنده معتقدم که تشریفات که برای استخدام يك نفر مهندس خارجی لازم است در این لایحه بعمل نیامده است. يك نکته دیگر هم که میخواهم عرض کنم این است که گرچه این مهندس یکی از مهندسیین خیلی خوب آلمان است و واقعاً خیلی خوب انتخاب شده و خیلی متخصص عالیمقامی است اما وجود این شخص برای این عملی که ما میخواهیم نکنیم مروره لازم نیست برای اینکه قبیل از اینکه مسیو مارتین شروع بعمل نکند و آهن را ذوب کند و مصنوع کند باید يك کسی قبلاً معدن را استخراج کند و کوره آهن را به بندد و مقدمات ذوب آهن فراهم شود آنوقت این شخص وجودش لازم است این شخص این مدتی که این جا آمده است بقیماً بیچاره هنوز بیکار است و اشخاص عالم از بیکاری

خیلی منزجر هستند این الساعه در حال ازجار است و دید يك مدتی بیکار باشد و اینجا بنامد و معطل شود تا اینکه بان عمل که مربوط بشخص او است برسد و تصور میکنم زیادتر از یکسال و نیم دو سال طول میکشد تا مسیو مارتین را مشغول کار خودش بکنند بنده از این نقطه نظر هم مخالف بوده و حالا يك اشتباهی در اساس کار شده و این شخص را زود آورده اند این تقصیر او نیست تقصیر وزارت فوائد عامه است که اشتباه کردند و این موقع آوردند بنده يك عرض دیگر دارم که آنرا مختصراً عرض آقایان میروم و آن این است که اگر میخواهیم يك کارهایی در ملکمان جدیداً بکنیم این را بنده معتقد نیستم که دوات بیاید و مبادرت باین کار کنند. بنده معتقدم که همین ذوب آهن را ممکن است با کمپانیهای آلمانی کمتر از بیست و دو آنها کارش را درست کنند بعد تحویل بدهند و علاوه بر این متخصص پنج شش نفر دیگر هم لازم داریم که لوازم آنها هم کدام باید و آن لوازم هم ممکن است زود و دیر بیاید و آنوقت اسباب يك خسارتی میشود. بالاخره این عمل يك عمل تجارنی است. ما باید آهنمان را طوری استخراج کنیم که بتواند رقابت کند با آهنهای مصنوعی که از خارجه بداخله میآید. اگر ما آهن را این شکلی که بنده می بینم و حس میکنم نخواهیم ذوب کنیم این آهن قدری گران خواهد شد که اتباع داخله ما آهن وطن خودشان را نخواهند خرید و آن مقصودی که ما داریم بعمل نخواهد آمد. مقصود ما این است که آهن در مملکت خودمان داشته باشیم که مجبور نشویم آهن از جای دیگر بیاوریم و این مقصود با این رویه و شکلی که حالا دارند تعقیب میکنند عمل نمیآید. بنده عقیده ام این است که با يك کمپانی آلمانی یا جای دیگر کمتر از بیستند باید اینجا معدن را استخراج و آهن را ذوب کنند و آخرش این را يك کمپانی شرکتی کنند هم ایران و هم دیگران بخردند و يك شرکت خصوصی بشود و الادوات با این قرطاس بازی و اداری بازی که دارد این مقصود را که ما از نقطه نظر اینکه واردات مملکت کم بشود داریم

عمل نخواهد آورد و يك آهن گرانی تهیه میشود که مرده آرا نخواهند خرید و آهن خارجی را خواهند خرید. بنا بر این بنده معتقدم که دولت و وزارت فوائد عامه متوجه این معنی بشود و این مسئله را از نقطه نظر تجارنی و اینکه آهنی که از اینجا استخراج میشود بتواند با آهن خارجی رقابت کند در نظر بگیرد و يك راه دیگری غیر از این راه که حالا میروند پیدا کنند رئیس - انتخاباتی که میشود از طرف دست راست شروع میشود اول آقای بدر و آقای بهار تشریف میبرند و بعد بهمین ترتیب سایر آقایان

خبر - قبلاً اگر آقایان رفقا اجازه میفرمایند بنده تقاضا میکنم انتخابات کمیسیونها بعد از تنفس بشود که تبادل نظری بشود و اما فرمایشات نماینده محترم يك قسمتش خورده گبری و اظهار عقیده بود در اساس آهن ذوب کردن و استخراج آهن در ایران و اینکه خوب است ما متخصص برای آهن ذوب کنی بیاوریم و بکمپانیهای خارجی واگذار کنیم. این يك فکری است و افکار دیگری هم هست اما متأسفانه يك خلقی در مملکت ما هست که هیچ کاری اول نخواهیم نکنیم فکرش را هم نمیکنیم يك وقتی که يك کسی با يك دولتی يك فکر خوبی افتادند و خواستند آن فکر خوب را بموقع اجرا بگذارند آنوقت عقاید متشدد و تخصص های گوناگون ظهور میکنند و بالاخره اینقدر اظهار عقیده میکنند که اصل موضوع از بین میرود. عجلاناً راجع به طرق استخراج آهن در ایران و ذوب آهن در ایران يك افکار متشددی هست. فعلاً آنچه را که دوات شروع کرده و مجلس موافقت کرده این است که الان میخواهیم اجرا کنیم. مارتین هم الان ده ماه است طهران است و شروع بمقدمات کار کرده است و اینکه فرمودند فعلاً این کار صحیح نیست برای اینکه دو سال و نیم دیگر وجودش لازم میشود اینطور نیست یعنی ایشان مقصودشان این است که وقتی آهن استخراج شد و کارخانه نصب شد و بفرمایش آقایان

سوت هم زد متخصص بیاید آهن را آب کند ؟ منظور آقا اینطور است ؟ اگر اینطور است صحیح نیست . فرمند - اینطور نبود .

مخبر - بالاخره متخصص باید بیاید اینجا ببیند آهن قابل استفاده در کجا است ، تجزیه های لازم بکند ، محل نصب کارخانه را تقشیش بکند ، دستور بدهد که چه نوع کارخانجات برای آهن ما لازم است ، آن کارخانه ها را بیاورد نصب کند و جریان ببندازد . آتوقت دیگر بعد از چند ماه وجود او لازم نیست و باید متخصصین درجه دوم و سوم در کارخانه بایستند و کار کنند پس امروز احتیاج زیاد مسیو مارتین داریم و هم مشغول کار است و بیکار نمیگردد . اگر بیکار بود خودش همی رفت . لان مشغول تجزیه است . مشغول معاينه است به آن منحصی که آقا میفرمایند آن متخصص معدن هست و با هم مسافرت میکنند میروند به ببینند آهن قوی تجزیه در کجاست و قرار خلاعی هم که ما پیدا کرده ایم این چند روزه کشف کرده اند که در اغلب نقاط ایران آهن قوی تجزیه هست و شاید آهن ایران درجه اول باشد در دنیا . اینها در نتیجه اقدامات همین متخصصین است . ما راجع بتشریفات فرموداند و لا تشریفات آنقدری که لازم بوده است در مجلس بعمل آمده . لایحه بکمسیون خرجه رفته بکمسیون فوئد عامه رفته ادر کمسیون بودجه هم تنظیم شده حالا دیگر طاق نصرت ببندند و اینها بنده نمیدانم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده مخالفتم با اصل و اساس این مسئله نبود که ما کنترات نکنیم متخصص را برای ذوب آهن . مخالفت من نسبت بان است که ما میآئیم و قبل از این که مقدمات و وسائل کار را فراهم کنیم يك کسی را کنترات میکنیم . دوسه سال میباید اینجا بیست هزار تومان سی هزار تومان ، چهل هزار تومان که و زیاد بود میدهیم وقتی کنترات سر میآید تازه میبینیم کاری نکرده

است . بنده بان ملاحظه خواستم تذکر بدهم که اولاً هر کاری که نسبت با استخدام متخصصین پیش میآید اول مقدماتش را باید تا اندازه فراهم کرد که این متخصص که آمدند مشغول کار شوند . این متخصص آهن را که میفرمایند بنده هر چه تحقیق کرده ام تا بحال هیچ استفاده از او نکرده ام نه بواسطه تقصیر او بلکه بواسطه تقصیر خودمان که مقدمات کار را فراهم نکرده اورا کنترات کردیم آوردیم اینجا گفتم بگردد بنده بان ترتیب کنترات از این حیث مخالفم و تذکر میدهم هر کنترات که میخواهند بکنند چه راجع بان شخص چه راجع بغير بان بولاً مقدمات کار را فراهم کنند که وقتی بان متخصص اینجا آمد مشغول کار شود . مشغول گشتن و حقوق گرفتن از ما نشود .

معاون ریاست وزراء - آقای فیروز آبادی در ظهارت خودشان غفلت کردند در مراجعه بصل قانون وصحت مقدمه فرمودند . و لا راجع بان قانون و هر قانونی البته خطر بان مسبوق است باید سابقه مراجعه کرد و به اطلاع در ضرافش بهتر میشود صحبت کرد . قانون بدست مهن دولت را مکلف کرده است که بلافاصله دو نفر استخدام کنند یکی متخصص ذوب آهن یکی متخصص نقشه برداری را آهن شد بر این آن قسمت فرمایش آقای فرمند اصلاً حالا موضوع ندارد . عبارت دارد که برای تهیه نقشه مقدماتی راه آهن و نقشه استخراج آهن و تأسیس کارخانه آهن آب کنی در ایران دولت مجاز است بکنفر متخصص آمریکائی و يك نفر متخصص آهن آب کنی از آلمان بلافاصله پس از تصویب استخدام کند . در آتوقع بنده میدانم آقا در اکثریت بوده اند با در اقلیت بالاخره این قانون رأی داده شد دولت هم مکلف است بلافاصله اجرا کند از این گذشته مقصود بان از این مقدمه چیست ؟ مقدمات این چیست که میفرمایند باید قبلاً تهیه شود و اگر ما فراهم نکنیم نباید او را استخدام کرد ؟ مقدماتش را خودش باید تهیه کند این مثل این است که بگوئیم بکنفر متخصص نقشه برداری

نباید اینجا تا ما مقدماتش را تهیه کنیم . مقدماتش همین است که خود او بیاید اینجا ما پول هشتاد هیم راه هم باو بدیم برود نقشه بکشد مقدمات کار پس چه چیز است ؟ این را آورده اند يك متخصص معرفه الارض هم آورده اند و با هم حرکت کرده اند به مازندران رفته اند آهن را هم تجزیه کرده اند و راپرت داده اند که آنچه اندازه ممکن است از آهن آنجا استفاده کرد بعد رفته اند طرف سمنان و راپرتی که از سمنان داده اند خیلی مساعد بوده است . البته تصدیق میفرمائید که این کارها را بنده و آقا نمیتوانیم بکنیم . باید خودشان بیایند و این مقدمات را فراهم کنند . باید محل و مرادزی را که باید آهن از آنجا استخراج کنند خودشان تشخیص بدهند و کارخانه که باید درست کنند بهمان تناسب خودشان بفهمند و بگویند که يك کارخانه که مثلاً پنجاه تن صد تن آهن استخراج کند باید اینجا نصب کنیم این مقدمات را فقط خود آنها میتوانند تهیه کنند . مقدماتی که ما میتوانیم تهیه کنیم استخدام آنها است و تهیه کردن پول برای آنها و مقدمات کار آنها همین راپرتی است که داده اند و اگر میل داشته باشید ممکن است بوزارت فوئد عامه مراجعه بفرمائید راپرتیهای این متخصص را بضمیمه راپرتیهای متخصص معرفه الارض ملاحظه بفرمائید آتوقت تصدیق خواهید فرمود که مقدمات را خودشان باید فراهم کنند

رئیس - رأی گرفته میشود بشور در مواد آقاییکه تصویب میکنند قیام فرمایند (اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده اول (بمضمون ذیل قرائت شد) ماده اول - مجلس شورای ملی بوزارت فوئد عامه اجازه میدهد که مسیو مارتین تبعه دولت آلمان را از تاریخ عزیمت او از آلمان باسالی ده هزار و هشتصد تومان برای مدت دو سال استخدام نماید

رئیس - آقای آقا سید یعقوب
آقا سید یعقوب - موافقم
رئیس - آقای فرمند
فرمند - عرضی ندارم
رئیس - آقای دادگر
دادگر - موافقم
رئیس - آقای ارباب بیخسرو

ارباب بیخسرو - اینجا بنده عقیده دارم تاریخ معین شود از قرار معلوم هفدهم مهر ۱۳۰۵ این شخص از آنجا آمده است در صورتیکه تاریخ مشخص است و کسی نیست که تازه اجیر شده باشد عقیده بنده این است که اینجا باید قید شود از چه تاریخ و دیگر اینکه بنده معتقدم اینجا قید و تصریح شود که برای چه چون غالباً دیده میشود بعضی اشخاص که استخدام میشوند برای يك مقصود بکوقت مقتضیات بعضی اشخاص اینطور میشود که تغییر شغل با آنها میدهند در صورتیکه برای يك مقصود معین استخدام می شوند . عقیده بنده اگر در خود ماده شغل او ذکر شود که برای چه کار استخدام میشود مناسب تر است . اگر چه در مقدمه نوشته اند ولی مقدمه هیچوقت قانون نمیشود . معاون ریاست وزراء - تاریخ را همانطور که خدمت آقای ارباب عرض کردم لان تلفون کردم جواب دادند که دهم اکتبر که هفدهم مهر ماه ۱۳۰۵ است تاریخ حرکت او از آلمان میباشد . این را با تلفون خبر دادند ولی ممکن است در تلفون اشتباه بشود ضرورت هم ندارد که ما این را معین کنیم این شخص آمده است و کنترات با او وقتی تصویب شد تاریخش گذاشته میشود ولی در صورت تاریخش معین است و ما ممکن است حالا بگذاریم هفدهم مهر ماه ولی میشود در تلفون اشتباه شده باشد و مثلاً هیجدهم مهر ماه باشد .

حاج آقا رضا رفیع - راجع بمسئله دوم چطور ؟

معاون ریاست وزراء - البته متخصص ذوب آهن است
ارباب کیخسر - پس قید شود.
یکنفر از نمایندگان - پیشنهاد کنید.
رئیس - پیشنهادی اگر دارید بدهید.
روحی - بنده مخالفم و اجازه خواسته ام
رئیس - بفرمائید

روحی - بطوریکه بنده اطلاع دارم این شخص
مسیو مارتین یکی از متخصصین معروف خود آلمان است
ولی بنده میخواستم عرض کنم که این فقط برای آهن
ذوب کنی آمده است و تا این تاریخ که از دولت حقوق گرفته
است ما هنوز از او چیزی ندیده ایم. آهنگی هم ندیده ایم خواه
از آقای معاون رئیس الوزراء با آقای مخبر سؤال کنم
این شخص تا حالا چه کرده است و این پولی که تا
این تاریخ گرفته است چه کاری از او بروز کرده است؟
خوب است بنده یا سایر آقایان را لطفاً مستحضر
بدارند و مرتب علمی و کارهایی که کرده است شرح بدهند
چه بوده است.

معاون رئیس الوزراء - البته نماینده محترم منظورشان
این نبوده است که در این مدت ده ماه بازده ماه
کارخانه آهن ذوب کنی تاسیس شده باشد. این متخصص
معرفة الارض را بر آنهائی که داده است ذیقیمت است
و این را آقا میدانند که وقتی يك متخصص ذی قیمتی
پای يك را برتی را اعضا کرد آن قسمت دارای اهمیت
واقع خواهد شد در اروپا هم معادن را از روی همین
اصل اجاره یا خرید و فروش میکنند نگاه میکنند به
بینند آن کسی که این را برت را داده امضای کی پی
ن را برت است. در ایران از قدیم خیلی صحبت شده که
معادن هست ولی این تشخیص سرمایه در آن داخلی
یا سرمایه در آن خارجی سندیت ندارد و این را برت هائی
که متجاوز از بیست تا است و ممکن است آقا مراجعه
بفرمایند بفوائد عامه و چیز مستوری نیست این را برت هائی
خیلی مهم است و دولت هم خیلی اهمیت و ترتیب شر

باین را برت هائی میدهد که اینک را برت آنها بر خلاف
نظریه سابق که تصور میکردند معادن آهن در مازندران
زیاد است معلوم میکند که قسمتی که در مازندران
پیدا شده معدنش خیلی کم اهمیت تر از آن قسمت
سمنان است

رئیس - پیشنهاد آقای ارباب کیخسر و قرائت میشود
(شرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم در ماده اول بعد از مدت دو
سال ذکر شود بجهت تاسیس کارخانه آهن ذوب کنی و
نقشه استخراج آهن بر داشتن.

مخبر - این قسمت ثانی پیشنهادشان را بنده قبول
میکم از برای همین کار هم هست

رئیس - رأی گرفته میشود بماده اول با این اصلاحی
که قبول کردند آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند
(غلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده دوم

(مضمون ذیل خوانده شد)

ماده دوم - سالی یکماه مرخصی علاوه منزل با آئینه
تا معادل صدده (۱۰۰٪) حقوق و خرج معاودت از
ایران بلان مبلغ سیصد تومان داده خواهد شد و خرج اتومبیل
یا کرایه آن در مسافرتهائی که مسیو مارتین در داخله
ایران میکند بعهده دولت است

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده اساساً هم با این مواد در
کمیسیون موافقت کردم و هم کاملاً در استخدام این
متخصص عالی مقام موافقم ولی يك چیزی را ما در این
دوره ملتفت شدیم و آن هم ترتیب و آگاهانیدن آقای
ارباب کیخسر بود که متخصصینی که می آیند و سالی يك
ماه مرخصی دارند این يك ماه مرخصی را جمع میکنند در
آخر می اندازند بنده مقصودم این بود که آقای مخبر عرض کم
که باید از آن يك ماه مرخصی خودش در همان سال

استفاده کند خواهستم به آقای مخبر محترم تذکری بدهم
و بگویم بنجا باید متذکر و ملتفت این نکته باشید
و الا اگر غیر از این ترتیب باشد بنده مخالف هستم و
اینکه قانون گذشت که هر متخصصی را که ما می آوریم باید
آن سالی یکماه مرخصی که دارد در همان سال استفاده
کند و اینکه بگذارد برای آخر مدت این گذشت
و قانون شد

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده مخالفت داشتم پس گرفتم

رئیس - آقای دادگر

دادگر - بنده موافقم ولی سؤالی از آقای مخبر کردند
که باید ایشان جواب بدهند

مخبر - اولاً آن نظریه نماینده محترم مربوط به کمترت هائی
کثیر المدة است که عبارت از چهار سال و پنج سال و شش
سال است که بخواهند چهار پنج ماه مرخصی را جمع
کنند ولی این کمترت فقط دو سال است و همانطور که
فرمودند اساساً این مسئله اتخاذ يك تصمیمی است که
مجلس کرده و در غلب کمترت هائی هم هست حالا چنانچه
در اینجا هم لازم بدانند پیشنهاد بفرمایند که برای این دو
سال هم موافقت حاصل شود کمیسیون هم نظرش همین
بوده است

رئیس - رأی گرفته میشود بماده دوم

ارباب کیخسر - بنده يك پیشنهادی داشتم

مخبر - يك اصلاح عبارتی است که عرض میکنم
بر آن این است که در ماده مینویسد: سالی یکماه مرخصی علاوه
منزل با آئینه تا معادل صدده حقوق و خرج معاودت از
ایران مبلغ سیصد تومان داده خواهد شد این جمله اخیر
قبل از مبلغ لفظ (که) باید اضافه شود و بعد از سیصد
تومان هم لفظ (است) اضافه میشود

رئیس - مبلغ سیصد تومان داده خواهد شد نوشته

شود (که مبلغ سیصد تومان)؟

مخبر - خرج معاودت از ایران به آلمان که مبلغ
سیصد تومان است داده خواهد شد.

رئیس - بسیار خوب. پیشنهاد آقای ارباب کیخسر و
(بمنظور خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم در ماده دوم بعد از جمله
(در داخله ایران) مزید شود (برای انجام خدمات دولتی)

رئیس - آقای ارباب کیخسر و

ارباب کیخسر - اینجا چون یکماه مرخصی داده
میشود با استفاده از حقوق بنده تصور میکنم که اگر
در این یکماه بخواهد هر گونه کردنهائی بکند برای
خودش این مربوط بدولت نیست لهذا بنده در اینجا
مزید کردم که بن بخارجی که تعهد میشود برای خدمات
دولتی است نه برای تفریح و تفریح خودش
مخبر - صحیح است بنده قبول میکنم

رئیس - رأی گرفته میشود به این ماده با اضافه
لفظ (که) قبل از سیصد تومان و (است) بعد از سیصد
تومان و پیشنهاد آقای ارباب کیخسر و که قبول شد
آقایان موافقین قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده سوم قرائت میشود

(بمنظور خوانده شد)

ماده سوم - حقوق و مخارج مسیو مارتین در جزو
بودجه عالیانه پیش بینی و از محل وجوه انحصار تأدیه
خواهد شد

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده تمیذام این ماده در اینجا
چه ضرورتی دارد. آقای مخبر مستحضر هستند که ما
يك قوانین مخصوصی گذرانده ایم و يك مخارج مخصوصی
هم برای آن قوانین از مجلس گذشته است و کاملاً در
لایحه بودجه کل این مطلب مسلم شده است و مدن هم
گذشته است. بنده میخواستم ببینم محتاج الیه بودن

این ماده از چه نقطه نظر است بنظر بنده که محتاج الیه نیست.

مخبر - در این قسمت آقای آقا سید یعقوب را یاد آوری میکنم بتصمیمی که در کمیسیون بودجه گرفته شد اساساً دولت نظرش این بود که بودجه یعنی آن چیزی را که بعنوان بودجه بمجلس میآورند عبارت است از عایدات جاری مملکتی و مخارجی که در مقابل او در وزارت خاها میشود مالیات های اختصاصی و مخارج اختصاصی را که اخیراً از دوره پنجم باینطرف برای بعضی امور تصویب شده است میخواستند همان قانون وضع مالیات را بمنزله اجازه بودجه قرار دهند و هنوز هم آقای وزیر مالیه فعلی نظرشان همین است که مجلس شورای ملی همان موقعی که رأی داده است به مالیات انحصار اجازه خرجش را هم نوزارت مالیه داده است - کمیسیون بودجه عقیده اش این نبود. کمیسیون بودجه عقیده داشت که آنها قانون وضع مالیات بوده است منتها برای يك مخارج مخصوصی ولی بودجه جمع و خرج او باید بصورت جزء بیاید در مجلس شورای ملی و در ضمن بودجه کل مملکتی بعد به تصویب برسد از این نقطه نظر ما قرر گذاشتیم حتی حقوق متخصصین که بعد از يك محل اختصاصی پرداخته شود بایستی در متن بودجه ذکر شود و از این به بعد کنترلهائی هم که میگردد لازم است يك همچو ماده در تمام کنترلهائی باشد که حقوق آنها در ضمن بودجه مملکتی منظور میشود منتها محل برد ختنش بمحل وجوه اختصاصی است و تصور میکنم که در تبیین آن تصمیم کمیسیون بودجه لازم باشد که مجلس شورای ملی هم با رأی بدهد

رئیس - آقای حاج شیخ بیات
 حاج شیخ بیات - بنده موافقم
 رئیس - پیشنهاد آقای محمدولی میرزا (بطریق ذیل خوانده شد)
 پیشنهاد میدارم از محل صدی سه انحصار کارسازی شود
 رئیس - آقای محمدولی میرزا

محمد ولیمیرزا - آقایان مسبق هستند که يك محلی مجلس شورای ملی تعیین کرده برای مصارف اداری که پیش می آمده است و يك وقت شنیده شد که مصارف اداری از صدی هشت هم تجاوز کرده. يك وجوهی از این محل در تحت اختیار رئیس کل مالیه سائق و وزارت مالیه واقع شده بود که بعنوان مصارف اداری نادیده میشد و تا اندازه که در اینجا مطرح شد معلوم شد که کمیسیون بودجه هم اطلاعاتی ندارد و این صورتهای کمیسیون بودجه هم نمی آمده است حالا بنده تصور میکنم که نظر به ارتباطی که قضیه آهن ذوب کنی به مسئله راه آهن دارد و از طرفی وجوه انحصار هم برای همین کار تخصیص داده شده است بنده تصور میکنم که این صدی سه اینقدر باشد که حقوق مسیو مارتین را از این محل بدهند از این نقطه نظر این پیشنهاد را کردم.

رئیس - آقای بامداد
 بامداد - در موقعی که این قانون تصویب شد صدی هشت برای مخارج منظور شد بعد آقایان در نظر دارند که هم در کمیسیون بودجه و هم در مجلس در طی دو دوازدهم ها پیشنهاد شد که این مخارج زیاد است و صدی پنج شد در موقعی که دکتر میلیسپو بود هیچ قبول نمی کرد و میگفت که ما نمیتوانیم عایدات انحصار را با صدی پنج اداره کنیم معذالك کمیسیون بودجه به يك صرفه جوئیها و دقتهائی این را صدی سه کرده است که باید هم ادارات و مؤسسات را حقوق بدهد و هم جلوگیری کند از قچاق هائی که فوق العاده آن قچاقها مضر است لهذا آن صدی سه اگر کم نباشد زیاد نیست بنا براین چطور میشود که این پول را هم از محل صدی سه بدهند

رئیس - آقایانیکه این پیشنهاد را قبل توجه میدانند قیام فرمایند
 (عده قلیبی قیام نمودند)

رئیس - قبل توجه نشد. رأی گرفته میشود ماده آقایان موافقین قیام فرمایند
 (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. در کلیات مخالفی هست؟
 روحی - بنده مخالفم
 رئیس - بفرمائید
 روحی - بنده چنانچه قبلاً عرض کرده کاملاً با شخص مسیو مارتین موافقم و در تمامه موافقم. رأی داده و در کلیات هم رأی میدهم ولی يك سؤالی بنده کرده که آقای معتمد محترم ریاست وزراء جواب بدهند و بدادند و اقتناع کننده بود بنها باید تفکیک شده برای اینکه نه بکنفر متخصص معرفه الارض است و مارتین متخصص آهن ذوب کنی اگر اظهاراتی که فرمودند فقط تعلق میگیرد بمعلومات آن شخص متخصص است و مخصوصاً در طرف سیمان يك کشفاتی کرده است و يك زیرتهای جمعی به وزارت فوائد عامه داده است؟ بسدرخوب ولی بطور کلی بنده تمیذام آن تاریخ مسیو مارتین چه کرده است و از وجود این شخص دولت چه فایده رده است و تا این تاریخ که حقوق گرفته است چه کرده است و الان چه وظیفه را ایفا میکند وجه خدمات را انجام داده است این مذاکرائی که فرمودند راجع به سیمان است بنده میخواستم که بنیم مسیو مارتین چه کرده است و چه خدمتی را انجام میدهد

رئیس - آقای محمدولی میرزا
 محمدولی میرزا - بنده هم مخالفم
 رئیس - آقای آقا سید یعقوب
 آقا سید یعقوب - عرض میکنم با اینکه آقا در مجلس تشریف داشتند قانون در مجلس گذشت و آرزو مخصوصاً در این باب شرحی عرض کردم بعد مخبر کمیسیون هم قانون را آورد در اینجا خواند دولت بر حسب آن قانون تعقیب کرده نظریاتی را که از مجلس گذشته

مجلس بدولت اجازه داد که بکنفر متخصص راه آهن و يك نفر متخصص آهن ذوب کنی استخدام کنند دولت هم مأمور باجری آن قانون بود و بنا به آن فرمایشان که فرمودند دولت يك متخصص عالیقدری از آلمان خدمت دولت آلمان هم با آن دوستی که با ما دارد این متخصص عالیقدر را به ما داد آن متخصص عالیقدر آمد در ایران و رفت و گردش کرد بعد از شخص اطلاع که حقیقه من خیلی خوشبو شده از دولت که این متخصص را آورده است و حقیقه از وجود او ما نفع میبریم حالا راجع به سیم مقاله عرض میکنم بالاخره گفت که شما مر آورده اید برای آهن ذوب کنی يك متخصص دیگری لازم است که عالم معرفه الارض باشد آن شخص هم استخدام کردند آمد و رفتند آنجا و تحقیقات کردند بعد رفتند در سیمان و يك معدنی که يك منبع جوهرانی است پیدا شده است که انشاء الله زودتر استخراج شود و این عملیات از حال فلان بیرون آید بالاخره امروز ما داریم نتیجه میبریم دیگر چرا این حرفها را میزنیم.

رئیس - رأی گرفته میشود به این قانون که مشتمل بر چهار ماده است با اوراق آقایانی که موافقت ورقه سفید و الا ورقه کبود خواهند داد
 (خند و ستخرج آراء بعمل آمده هفتاد و پنج ورقه سفید و يك ورقه کبود تعداد شد)

رئیس - عده حاضر ۹۶ تا ۷۵ رأی تصویب شد
 اسامی موافقین - آقایان: میرزا حسین خان جلانی اسفندیاری - شیخ الاسلام ملایری - حاج میرزا مرتضی میرزا ابراهیم آشتیانی - امام جمعه امر - میرزا سید احمد بهبهانی - نگهبان - فرهمند - دکتر لقمان - آقا زاده سیزواری - سلطان محمد خان امری - عدل - سهراب خان ساکنیان - میر ممتاز - جهانشاهی - دیوان بیگی - مولوی - محمدولی میرزا - دکتر سنک وکیل طباطبائی - میرزا حسن خان ابراهیمی - وزیر

میرزا عبد الحسین - محمد آخوند - افشار - حیدری
 خواجوی - اسعد - امیر تیمور کلالی - شیروانی - دادگر
 آیه الله زاده خراسانی - عصر انقلاب - معتمد - بدر
 حاج میرزا علی اکبر امین - حاج آقا حسین - طباطبائی
 دبیا - موقر - ابلخان - میرزا عبدالله خان وثوق -
 جمشیدی - سید حسین آقاییان - روحی - دهستانی -
 شریعت زاده - صالحی - پور تیمور - افخمی - معظمی
 ارباب کیخسرو - اسکندر خان مقدمه - زنگنه - مفتی
 امیر اسدالله خان عامری - پالیزی - دکتر رفیع خان امین -
 ذوالقدر - قوام - حشمتی - فهیمی - دکتر طاهری - دولتشاهی
 بنی سلیمان - مسعود - نوبخت - سید یعقوب - زعم - مدرس
 عمادی - میرزا هاشم آشتیانی - ملک مدنی - فومنی - مرتضی
 قلیخان بیات

مخالف : احتشام زاده

عضی از نمایندگان - تنفس

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و بفاصله
 سه ربع ساعت ریاست آقای مرتضی قلیخان بیات نایب
 رئیس مجدداً تشکیل گردید)

نایب رئیس - آقای رهبا

معاون ریاست وزراء - بك لایحه است که چندی
 قبل از مجلس شورای ملی گذشته و آن لایحه متضمن
 يك اقلامی است که آن قلام در زندگان يك افراد
 ضعیفی خیلی مؤثر است مثلاً ده تومان حقوق برای يك
 نفر دربان و عائله او خیلی مؤثر است بنده تقاضا میکنم
 که این لایحه را جزو دستور فرمایند و تصویب شود
 نایب رئیس - مخالفی نیست ؟

(گفتند - خیر)

نایب رئیس - لایحه اضافه بودجه مطرح است

(ماده واحده بشرح ذیل قرائت شد)

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است اضافات بودجه
 ۱۳۰۵ کابینه ریاست وزراء را که مبلغ آن بالغ بر هشتصد

و هفتاد تومان میباشد برطبق صورت ضمیمه پرداخت نماید
 تبصره - مؤسسانیکه در این اضافات پیش بینی شده
 و هنوز تأسیس نشده است از محل اعتباره ۱۳۰۶ و
 از تاریخ تأسیس باید پرداخته شود

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده مخالفتی ندارم

دکتر طاهری - صورت ضمیمه اش را هم بخوانند

نایب رئیس - صورت ضمیمه اش هم قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

۱ - متمم حقوق دو نفر دربان که در هشت ماهه اول

سال از هیچ اعتباری پرداخت نشده است ۲۴۰۰ قران

۲ - حقوق یکنفر شوfer چهار ماهه ز قرار ماهی

شصت تومان ۲۲۰۰

۳ - اضافه اعتبار نهار هیئت وزراء ۱۹۲۰ قران

۴ - ملبوس اجزا ۵۷۰

۵ - صدی دو اعتبارت فوق وقلم اخیر ۷۰

جمع ۷۴۶۰ قران

۶ - متمم حقوق یکنفر نبات که در بودجه ۱۳۰۴

هشت ماهه منظور بوده و در ۱۳۰۵ چهار ماهه محل

ندارد از قرار ۳۱ تومان ۱۲۴۰

جمع کل اضافات ۸۷۰۰ قران

نایب رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - در این لایحه بعضی اقلام هست که
 بنده مخالف نیستم از قبیل دو نفر اعضاء درباری که ده
 تومان بحقوق آنها افزوده اند بنده مخالف نیستم ولی
 بعضی قلام دیگر هست که مخالفم مثلاً اضافه خرج نهار
 فلان مبلغ من نمیدانم این اضافه بجه مناسبت است در
 صورتیکه همان نهاری را که سابقاً قرار داده بودند لابد
 يك دلیلی داشته است و البته نهارشان از نهار همه ماهها بهتر بوده
 دیگر اضافه لازم نیست هرگز میل دارد و همان نهار
 قذاعت میکنند میخورند هر کس میل ندارد نخورد و ورود

مذاکرات اساساً بنده با نهار مخالفم (خنده نمایندگان)
 بالاخره بنده با نهاری که در آنجا خورده میشود مخالفم
 خصوص با این اضافه که برایش منظور شده و همچنین
 با ماهی شصت تومان حقوق شوfer در صورتیکه خود
 آقای رئیس الوزراء بك آده وطن پرست اقتصادی هستند
 و خیلی میل دارند که خرج دولت کم شود حقوق شوfer
 ایشان ماهی شصت تومان نوشته شده است سابقاً شوferی
 داشته اند یا نداشته اند ؟ اگر داشته اند که این اضافه
 چیست ؟ اگر نداشته اند پس انومبیل ایشان را کی
 میبرده و می آورده است

عمادی - خودش

(خنده نمایندگان)

فیروز آبادی - به این جهت بنده مخالف هستم و
 نمیتوانم رأی بدهم و امیدوارم حقوقات گران که در این
 مملکت داده میشود کلیه اش زده شود این ماهی سیصد و
 دوازده تومان ه و چهار صد تومان ها از بین رود
 و افزوده شود بحقوق آن شخص ضعیفی که ماهی ده
 پانزده تومان میگیرند

رئیس - آقای عدل

عدل - بنده مخالفم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده موافقم . آقای آشتیانی
 فرمودند که جواب آقای فیروز آبادی را تند ندهی
 جهتش هم معلوم است و البته بنده هم احترامات
 ایشان را خیلی رعایت میکنم ولی ناچارم که این مثل
 را خدمتشان عرض کنم که يك کسی گفت نزدیک
 بام نیامی افقی آنقدر پس پس رفت که از آنطرف خورد
 زمین عرض میکنم بتصدیق تمام مجلس و تمام ایرانیها
 میدانید که شخص مخبر السلطنه بقصدی مواظب
 در خرج است که حد ندارد و حقیقه يك شخص
 علاقه مندیست به حفظ حقوق که بکشاهی باید بخرج
 خودش منظور شود و این اضافه نهار را حقیقه بنده

شرم آور میدانم که در مجلس صحبت نبود وقتی هم که
 ملاحظه کنید نسبت به مخارجی که در مملکت میشود
 اضافه نهار هیئت وزراء را هم آمدم بهش مخالفت کردم
 تازه چه کار کرده ایم و حقیقه این چیزی نیست که در
 مجلس صحبت شود ما راجع به شوfer شد نگاه کنید
 بصورت اعتبارات که در سابق میداشتند ماهی هزار
 تومان بزرگ آن را حساب نمیکند؟ حالا یکنفر که هم
 رئیس الوزراء است و هم رئیس کل مملکت و هم وزیر
 فوائد عامه و حقوقش هم همان هزار و پانصد تومان
 است و دیگر حقوق غیر آن آن نمیکند و کاملاً مواظب
 است و بقصدی بنده اطلاع دارم در مصارف مواظبت
 میکند که بنده حقیقه درخور این شخص محترم نمیدانم
 که مخالفت کنم برای نهار که مثلاً دو لقمه پله بیشتر
 خورده است یا برای حقوق شوfer از این جهت خوبست
 که این موضوع را محل مخالفت قرار ندهند

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

فیروز آبادی - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم

نایب رئیس - بفرمائید

فیروز آبادی - بنده با هر حقی از حقوق ملت که
 بخواهد در اینجا تصویب شود لابد مخالفت کنم اگر
 چه خیلی کم باشد و عرض خودم را هم میکنم و در
 این موضوع هم بعقبده نده مذاکرات کافی نشده است
 و آقایان اجازه بفرمایند که مذاکرات بشود

نایب رئیس - رأی میکنیم به کفایت مذاکرات

آقایانیکه موافقت قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد پیشنهادها قرائت

می شود

(بطریق ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای افشار - پیشنهاد میکنم هرار ونهصد

و بیست قران اضافه نهار حذف شود

نایب رئیس - در همین زمینه پیشنهادی هم آقای طاهری کرده اند قرائت میشود
(مضمون آنی قرائت شد)
پیشنهاد میکنم اضافه نهار وزراء ۱۹۲ تومان حذف شود

نایب رئیس - آقای افشار

افشار - يك اعتباری برای نهار هیئت وزراء هست و بنده تصور نمیکنم که قید مقام وزارت تولید اتساع معده بکند و بعقیده بنده این مبلغ رائد است و باید حذف شود

معاون ریاست وزراء - یک قدری مد شده است که گاهی در ضمن صحبت ها يك صحبت ها و شوخی های زانده میشود البته صحبت های زانده را هم ممکن است جواب داد ولی چون شخصی نیست بلا جواب میباشد این صد و دو تومان همان طور که آقای آقا سید یعقوب فرمودند حقوق جزاء کابینه است که آنجا کار میکنند حالا میل دارید جاره میدهید میل ندارید اجازه نمیدهید

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - عرض کنم بن پیشنهادی را که آقای افشار کردند ولا موضوعش همین بود که آقای معاون فرمودند ثانیاً پیشنهاد حذف يك خرج مخصوص را نمیشود کرد باید از بودجه کل کسر کرد و پیشنهاد کرد نایب رئیس - آقای طاهری هم توضیحی دارید بفرمائید

طاهری - اضافاتی که در بودجه تصویب میشود غالباً یعنی تمامش راجع بمؤسسات جدید است این رقمی که اینجا اضافه برایش منظور شده بعقیده بنده زائد است زیرا يك چیزی بیشتر هم بوده و البته عده هم علاوه نشده بعلاوه ما حالا می بینیم که پنج شش نفر از آقایان هم اصلاً در هیئت وزراء تشریف ندارند بنا بر این بنده عقیده من این است که این قلم حذف شود

مخبر - عرض میکنم که این اضافات ابدأ ربطی به هیئت وزراء ندارد راجع باداره هیئت وزراء است و آقایان شاید غالباً ملاحظه فرموده باشند که وظیفه شناس ترین و بزرگوار ترین و بی منفعت ترین مستخدمین ما اعضاء هیئت وزراء هستند که بیشتر از همه ادارات کار میکنند و يك کار هائی هم نیست که بشود نسبتی بهشان داد غالباً هم از اشخاص فضل و تجرب انتخاب شده اند و چون کار در آنجا زیاد میکنند و بیش از هفت ساعت و هشت ساعت مجبورند در آنجا بمانند این يك اعتباری است برای نهار آنها و ربطی به خود وزراء ندارد

نایب رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای افشار و دکتر طاهری آقایان موافقین قیام فرمایند
(چند نفر برخاستند)

نایب رئیس - تصویب نشد پیشنهاد دیگری از آقای دکتر طاهری رسیده است قرائت میشود
(اینطور خوانده شد)

پیشنهاد میکنم صد و هفتاد قرن بیست و دو از این اضافات حذف شود

نایب رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - اگر چه این مبلغ جزئی است ولی در کیسیون بودجه چنانچه آقای رئیس هم مستحضر هستند تصمیم گرفتیم که صدی دو تصویب نکنیم بنا بر این این اعتبار اضافه بخارج نهار دیگر صدی دو لازم ندارد
نایب رئیس - آقای بامداد

بامداد - بن صدی دو قانون است و در اینجا لازم نبود اظهاری بشود وقتی که يك بودجه تصویب میشود صدی دو اعتبار دارد و بعلاوه هیچ بنده نظرم نیست که در کیسیون بودجه همچو تصمیمی گرفته بشیم که تصویب نکنیم به اضافه این هفده تومان است و چیزی نیست بجهت اینکه يك هیئت وزرائی که مرکزیت داده

است تمام امور مملکت را بخودش هفده تومان هم چنانچه علاوه بر بودجه او بشود هیچ اهمیتی ندارد
نایب رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای دکتر طاهری آقایان موافقین قیام فرمایند
(کسی قیام نکرد)

نایب رئیس - تصویب نشد رأی میگیریم ماده واحده و ورقه ...

فروز آبادی - بنده تقاضای تجزیه میکنم

نایب رئیس - کما می گویم است به ماده نمیشود تقاضای تجزیه کرد حالا استه است نظر مجلس

فروز آبادی - در ماده خیر در اقلام ضمیمه یکی یکی رأی گرفته شود برای نهار علیحده برای شوفر علیحده بهر حال یکی یکی رأی گرفته شود که هر کس موافق است رأی بدهد و هر کس موافق نیست رأی ندهد

نایب رئیس - در اقلام ضمیمه اگر نظری دارید باید پیشنهاد بفرمائید و در ماده هم که تقاضای تجزیه ممکن نیست رأی میگیریم ماده واحده و ورقه آقایان موافقین ورقه سفید و الا ورقه کبود میدهند
(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده ۴۹ ورقه سفید و يك ورقه کبود تعداد شد)

نایب رئیس عده حاضرین ۸۵ تا ۴۹ رأی تصویب شد
اسامی موافقین

آقایان: میرزا حسن آیه الله زاده - بنی سلیمان - موقر میرممتاز - ساکنیان - شیروانی - عصر انقلاب - میرزا هاشم آشتیان - بهار - نوبخت - حاج آقا رضا رفیع جلالی - اسفندیاری - فرمند - حقنویس - ملک

مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد

مدنی - عمادی - خطیبی - زعیم - دکتر سنگ - آقا سید یعقوب - ملک انرج پور تیمور - ثقة الاسلامی - فومنی - دکتر محمد خان مصدق - سلطان محمدخان امری دادگر - طباطبائی دینا - اسکندر خان مقدم - دیون بیللی - خواجوی - عدل - سید حسین آقایان - فرشی دولتشاهی - ایلخان - دکتر لقمان - عراقی - ابراهیمی پاییزی - محمد تقی خان احمد - بحی خان زنگنه - فرمند - میرزا عبدالله خان ونوق - کعبان - وزیر - امیر اسدالله خان - معظمی - فخری - مخالف - آقای تقی زاده

نایب رئیس - آقای حاج آقا رضا رفیع

حاج آقا رضا رفیع - چند جلسه است که ما مسی خواهیم مسئله راجع بشهریه فرخ خان جزء دستور شود و بن يك مسئله کوچکی است که ما هر جلسه میخواهیم جزو دستور کنیم ولی آقایان وزراء میآیند و يك لوبجی میاورند که در نتیجه این مسئله همینطور مانده است حالا هم که آقایان خسته شده اند اگر موافقت بفرمایند در اول جلسه آتی جزء دستور گذارده شود

جمعی از نمایندگان - صحیح است

نایب رئیس - آقای روحی

روحی - بنده میخواستم جلسه سه ساعت و نیم ظهر تشکیل شود چون روزها کوتاه است

نایب رئیس - محال نیست

(گفتند خیر)

نایب رئیس - جلسه ختم میشود - جلسه آتی روز پنجشنبه سه ساعت و نیم قبل از ظهر دستور هم لوایح بودجه

صورت ضمیمه قانون بودجه اضافی سنه ۱۳۰۵ کابینه ریاست وزراء

ملاحظات	مبلغ قران	شرح	ردیف
	۲۴۰۰	متم حقوق دو نفر دربان که در هشتمه اول سال از هیچ اعتباری پرداخت نشده است	۱
	۲۴۰۰	حقوق یکنفر شوfer چهار ماهه از قرار ماهی ۶۰ تومان	۲
	۱۹۲۰	اضافه اعتبار نهار هیئت وزراء	۳
	۵۷۰	اضافه اعتبار ملبوس اجزاء	۴
	۱۷۰	صدی دو اعتبارات فوق و قلم اخیر	۵
	۱۲۴۰	متم حقوق یکنفر ثبات که در بودجه ۱۳۰۴ هشتمه منظور بوده و در ۱۳۰۵ چهار ماه محل ندارد از قرار ۳۱ تومان	۶
	۸۷۰۰ قران	جمع کل اضافات	

صورت فوق ضمیمه قانون بودجه اضافی سنه ۱۳۰۵ کابینه ریاست وزراء بوده و صحیح است
رئیس مجلس شورای ملی: حسین پیرنیا

قانون

استخدام مسیو مارتین تبعه دولت آلمان برای تاسیس کارخانه آهن ذوب کنی

مصوب ۲ آبان ماه ۱۳۰۶ شمسی

ماده اول - مجلس شورای ملی بوزارت فوائد عامه اجازه میدهد که مسیو مارتین تبعه دولت آلمان را از تاریخ عزیمت او از آلمان با سالی ده هزار و هشتصد تومان برای مدت دو سال بجهت تاسیس کارخانه آهن ذوب کنی و نقشه استخراج آهن برداشتن استخدام نماید

ماده دوم - سالی یکماه مرخصی بعلاوه منزل با اثاثیه تا معادل صدی ده (۱۰٪) حقوق و خرج معاودت از ایران به آلمان که مبلغ سیصد تومان است داده خواهد شد و خرج اتومبیل یا کرایه آن در مسافرتها که مسیو مارتین در داخله ایران برای انجام خدمات دولتی میکند بعهده دولت است

ماده سوم - حقوق و مخارج مسیو مارتین در جزو بودجه سالیانه پیش بینی و از محل وجوه انحصار تأدیه خواهد شد

ماده چهارم - دولت مجاز است سایر شرایط کثرت مسیو مارتین را بر طبق ماده دوم قانون کثرت مستخدمین خارجه مصوبه ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین و کثرت مشار الیه را امضاء نماید

این قانون که مشتمل بر چهار ماده است در جلسه دوم آبان ماه یکهزار و سیصد و شش شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید
رئیس مجلس شورای ملی: حسین پیرنیا

***

قانون

بودجه اضافی سنه ۱۳۰۵ کابینه ریاست وزراء

مصوب ۲ آبان ماه ۱۳۰۶ شمسی

ماده واحده - وزارتتالیه مجاز است اضافات بودجه ۱۳۰۵ کابینه ریاست وزراء را که مبلغ آن بالغ بر هشتصد و هفتاد تومان میباشد بر طبق صورت ضمیمه پرداخت نماید

تبصره - مؤسساتیکه در این اضافات پیش بینی شده و هنوز تاسیس نشده است از محل اعتبار ۱۳۰۶ و از تاریخ تاسیس باید پرداخته شود

این قانون که مشتمل بر یک ماده و صورت ضمیمه است در جلسه دوم آبان ماه یکهزار و سیصد و شش شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید
رئیس مجلس شورای ملی: حسین پیرنیا